

Dr. Lovász György

101 éves a WR 4252 pályaszámú
étkezőkocsi. A CIWL szerepe a
magyar vasút történetében.

Az európai vasutak a II. világháború előtt szinte kizárólag különleges – udvari, kormányzati, miniszteri – utazások céljára tartottak állagukban étkezőkocsikat

Georges NAGELMACKERS 1845-1905

- 1870 Hálókocsi közlekedik Oostende – Brindisi között a Brenner hágón át
- 1872 Nagelmackers megalapítja a – Compagnie Internationale des Wagons-Lits (CIWL – Nemzetközi Hálókocsi Társaság)
- II. Leopold belga király is részvényes
- 1873 Az első 5 hálókocsi megrendelése (4 Hernals, 1 Simmering gyártmány)
- 1874 Hálókocsi közlekedik Párizs – Bécs között – Megállapodás az útvonalban érintett vasúttársaságokkal

- 1874 év végén már 42 hálókocsi van a CIWL állományában
  - 1876 Szerződés a francia, belga, osztrák, magyar és román vasutakkal 20 évre

- 1876 - Kiszolgált viszonylatok:

Berlin – Aachen
Berlin – Breslau
Berlin – Eydtkuhnen
Berlin – Frankfurt am Main
Berlin – Hamburg
Berlin – Köln
Bukarest - Suceava
Ostende – Basel
Ostende – Köln
Paris – Bordeaux
Paris – Frankfurt am Main
Paris – Köln
Paris – Wien
Straßburg – München
Wien – Eger(ma Cheb).

1878 – Párizs – Orsova vonalon
hálókocsi továbbítás

- **1880 – Első étkezőkocsik**

üzembe állítása – megállapodás a
vasúttársaságokkal CIWL étkezőkocsik
továbbításáról

- 1883 Megállapodás a spanyol és
orosz vasúttársasággal

- 1883 június – Első Orient Expressz Párizs – Bukarest között – 2 – és 3 – tengelyes kocsikkal
- 1883 október – Az Orient Expressz már 4-tengelyes kocsikkal közlekedik

1883 június – Az első Orient Expressz Bukarestben

1884-től Compagnie Internationale des Wagons Lits et des Grands Express Européens

1886 A Pullmann cég, az egyetlen konkurrens kivonul Európából, ezzel a CIWL monopólium lesz

1889 Az Orient Express Konstantinápolyig közlekedik

1894 Ostende – Wien Express

1894 Compagnie International des Grands Hotels – leányvállalat. Luxusszállodák Bordeaux-ban, Marseille-ben, Isztambulban, Ostendében, Pekingben

A magyarországi StEG / ÁVT vonalakon közlekedő első CIWL hálókocsi típus

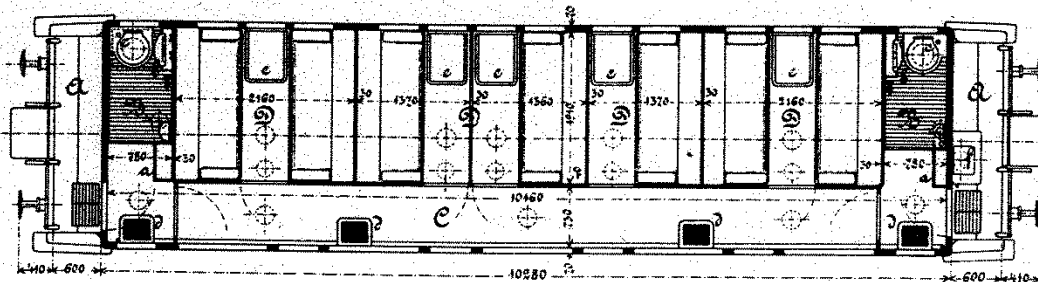
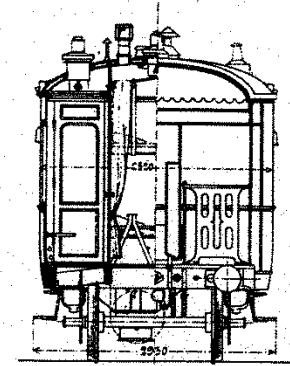
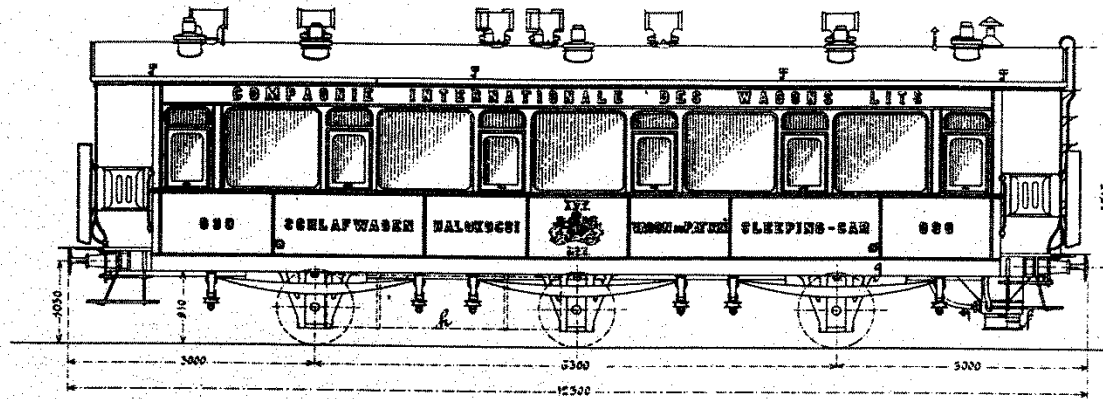
Wagen-Anzahl: ... 3 Stück.

Priv. österr.-ungar. Staats-Eisenbahn-Gesellschaft.

Skizze: 07.

N° 085, 090, 0102.

Schlafwagen der Compagnie Internationale des Wagons-Lits.

Wagen N° 085 besitzt 3 Ganz-Coups u. 1 Halb-Coupé und ist für Gabel-Verladung eingerichtet.

- A A Plattformen.
- B B Toiletten.
- C Corridor.
- D D: Coups. | 14 Schlafstellen |

- a a Kasten.
- b b Waschbecken.
- c c Wasser-Closets.
- d d Klappstühle.
- e e Klapptische.
- f f Offen für Dachmassenheizung.
- g Wasser-Reserv.
- h Gas-Reservoir.

Eigenengewicht: 16850 kg N° 085.
16100 " " " 090.
16300 " " " 0102.

A magyarországi StEG / ÁVT vonalakon közlekedő első 4-tengelyes étkezőkocsi

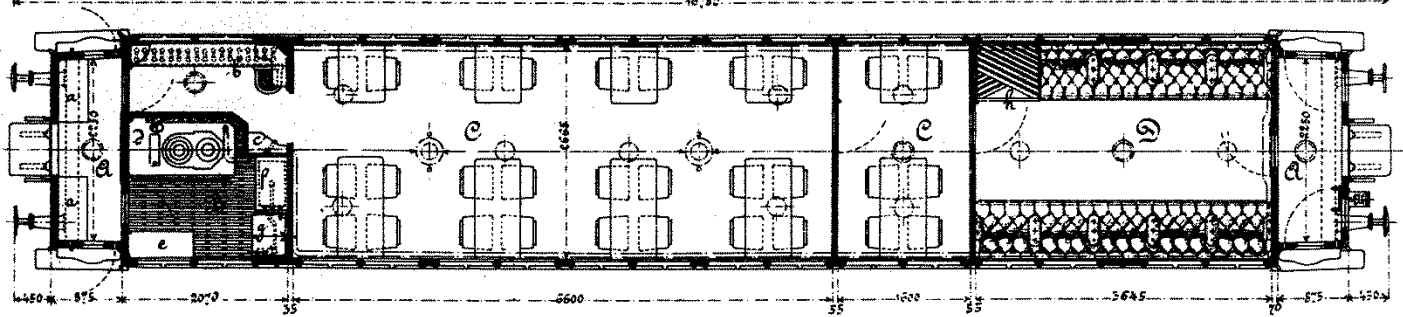
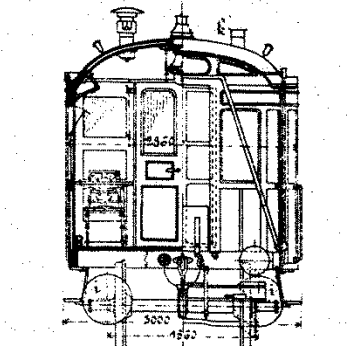
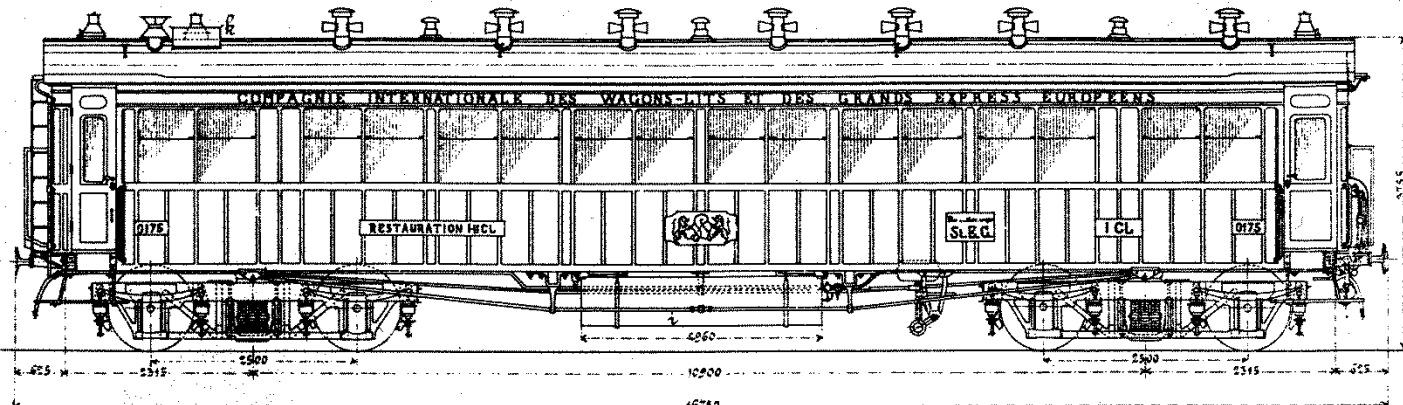
Tr. v. selev.-ungar. Staats-Eisenbahn-Gesellschaft.

Skizze: 014.

Wagen-Anzahl: 2 Stück.

N° 0175, 0176.

Restaurationswagen der Compagnie Internationale des Wagons-Lits.

- A.A. Entrées.*
- B. Küche.*
- C.C. Speise-salons (50 Sitzplätze).*
- D. Coupé I. Cl. (9 Sitzplätze).*
- a a. Vorrath- & Eiskasten. b. Gläser.*
- c. Service-Tisch. d. Nachsch.*
- e. Ansicht. Tisch. f. Wasserschovoir.*
- g. Waschbecken. h. Gepäckträger.*
- i. Bar-Reservoir. k. Dachfenster.*

Eigengewicht: 29000 kg.

Maßstab: 1:75.

1905 Georges Nagelmackers halála,
vezérigazgatóként utóda Napoléon
Schroeder

1914-ig terjeszkedés Európán kívül: Algéria,
Egyiptom, Transzszibériai Express

1913 végén 1737 jármű, ebből 842 hálókocsi,
665 étkezőkocsi, 38 szalonkocsi és 192
poggyászkocsi. Menetrend szerint 31
luxusvonat.

1914- Az első világháború miatt a nemzetközi
vonatok leállnak

1915 Brüsszel elfoglalása után a németek a CIWL kocsikat hadicélra is igénybe veszik

1916 Megalakítják a MITROPA céget, a CIWL konkurenseként. Németország és Ausztria területén a CIWL kocsikat átveszik mintegy 2,4 M márka értékben. A MITROPA az Orient Expressz pótlására a Balkanzugot állítja üzembe, mely azonban CIWL kocsikat is továbbít, mert a közbelső országokkal érvényben maradt a CIWL szerződés.

1918 - A CIWL párizsi Igazgatósága tovább működött, de a leállított járműparkot a szövetséges hatalmak katonai céljára adta át. Ferdinand FOCH marsall Compiègne-ben a CIWL 2419 D számú kocsiban íratta alá a fegyverszünetet

1919 után a CIWL folytatta működését Ausztriában, Lengyelországban, Csehszlovákiában, majd Magyarországon is. Németországban 1924-ig bojkottálták működését.

1920 után a társaság kezdi újra kiépíteni a vonalhálózatot. Az újabb kocsikat kék-krém színűre fényezik.

1921 Ismét közlekedik az Orient Expressz Párizsból München – Bécs – Budapest útirányon át. A 30-as évektől közvetlen kocsit továbbított Isztambulig.

A CIWL a 19. század végétől 4-
tengelyes, laternás, teakfa-burkolatú
kocsikat üzemeltet

A WR 2010 utastere

1926-tól kizárólag acélszekrényes kocsikat szereznek be

A magyar gyáraktól rendelt 82 CIWL kocsi

Db.		CIWL Pályaszám	Gyártó	Gy.év
10	WL	771-780	GANZ	1900
5	WR	791-795	GANZ	1900
5	D	1121-125	GANZ	1900
2	WR	1765-1766	Győr	1907
6	WR	2010-2015	Győr	1910
8	WR	2109-2116	Győr	1911
5	WR	2162-2166	Győr	1911
8	WR	2282-2289	Győr	1912
6	WR	2305-2310	Győr	1913
6	WR	2471-2476	Győr	1914
5	WL	2556-2560	Győr	1923
10	WR	3693-3702	Győr/GANZ	1930
10	WL	3861-3870	Győr/GANZ	1938

A GANZ gyártmányú WL 3863 psz. hálókocsi

1938 Az Anschluss után az egykori Ausztria területéről kivonul a CIWL, ott csak a MITROPA marad

1939 A maradék Csehország területéről is kiszorul a CIWL

1939 A Simplon-Orient Expressz valamint a semleges Spanyolország és Törökország kivételével az összes európai luxusvonalat leáll.

1940 Olaszország hadba lépésével a Simplon-Orient Express is leáll.

1943 Utolsó étkezőkocsi beszerzés a 1955-ig WR 4242-4249 (ASTRA Arad)

1945 – A II. világháborúban a CIWL 845 kocsit veszített el, melyekből csak kevés került elő

Az „Ünnepelt”

A CIWL 1943-ben elhatározta a WR 2501 – 2509, saját Saint Denis-i főműhelyében 1916-ban épített sorozat acélvázását a pestszentlőrinci főműhelyben.
1943-ban WR 2506 > WR 4250
1944-ben WR 2505 > WR 4251

21 0 9	"	G At. end.	à réparer
21 1 0	"	G At. GA	à réparer
21 1 1	"	G At. end.	à réparer
21 1 3	"	G At.	à réparer
21 1 5	"	Est	en service
21 4 3	"	Sud	en service
21 4 4	"	Est	en service
22 0 1	"	G At. GA	à réparer
22 0 3	"	Ftm	en réserve, mutée à Budapest
22 0 4	"	G At.	à réparer
22 8 5	"	Est	en service
22 8 7	"	Ouest	en service
23 4 7	"	G At. end.	à réparer
23 5 4	"	Est	en service
23 8 0	"	Ouest	en service
24 7 0	"	Est	en service
24 7 2	"	G At.	recupérée des Russes
25 0 1	"	G At.	à terminer en 4253
25 0 2	"	G At.	à terminer en 4252

Ex T 7437 Russe

HIVER 1949-50 WAGONS-LITS

1958	1948	Ouest	en service
2172	"	Sud	en service
2173	"	Sud	en service
2175	"	Est	en service
2197	"	Ouest	en service
2290	"	Est	en service
2312	"	Sud	en service
2313	"	Est	en service
2320	"	Sud	en service
2333	"	Est	en service
2335	"	Est	en service
2336	"	G At. MAV	à réparer
2338	"	G At. MAV	à réparer
2402	"	Sud	en service
2621	"	Sud	en service
2622	"	Ouest	en service

Parc liquidé au 01-10-1949 Réf 31-12-49
mais encore exploitée jusqu'au 01.01.1953

indisponible
indisponible

2201 215

2204 216

2347 217

2109 218

2110 219

2111 220

} 60

2352 / 221

2102 222

fuss
den 1957 T. 21

we
we
we
we
we
we

250.11.10

~~213~~

~~213~~

~~214~~

2502 / 251 ✓

~~2288 / 252~~

2501 / 252 ✓

was gef. /
was ~~markierung~~

we
zu 2502
Re. 957 M. 20

COMPAGNIE INTERNATIONALE DES WAGONS LITS

APPLICATIONS

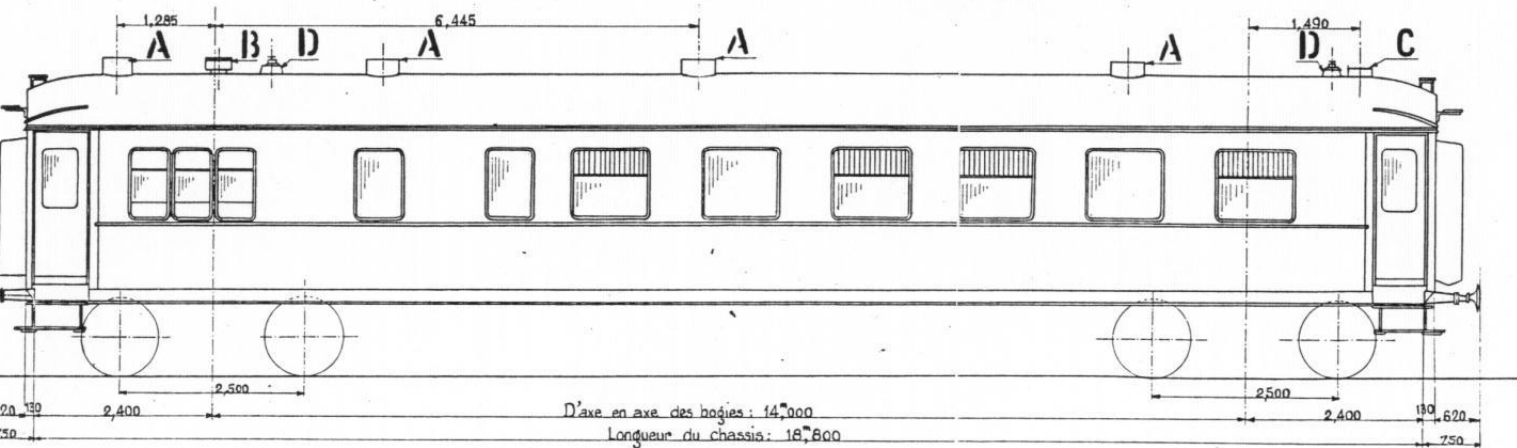
WR n°s 4250 - 4251

VOITURES RESTAURANTS METALLIQUES

50 PLACES

- Ensemble -

- Echelle 1/50 -

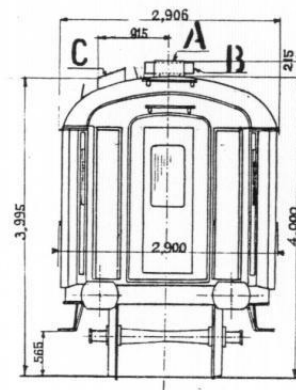
D'axe en axe des bogies: 14,000

Longueur du chassis: 16,800

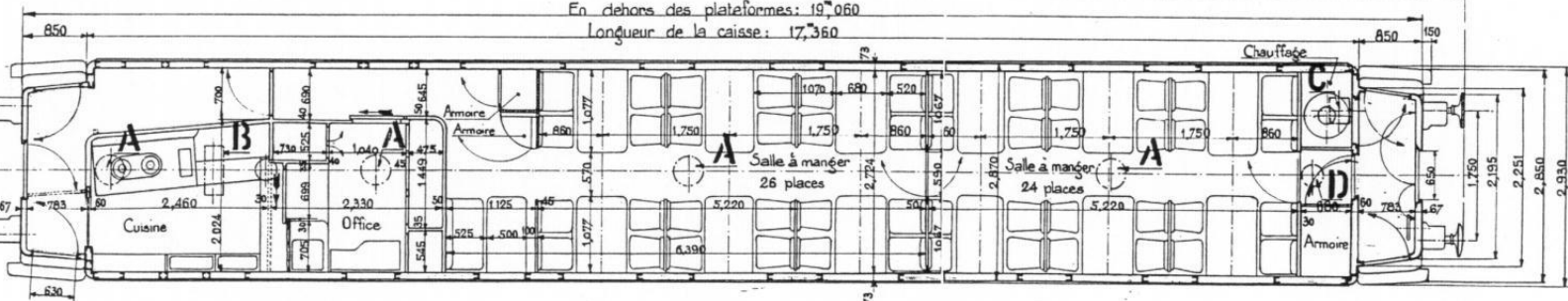
En dehors des tampons: 20,300

En dehors des plateformes: 19,060

Longueur de la caisse: 17,360

Ces voitures sont montées sur bogies UP

rateurs "Pillepich"
inée du fourneau
inée de la chaudière
noirs de remplissage.

WR 4250 ex WR 2506

...és pestszentlőrinci gyártási táblája

A close-up photograph of a rectangular metal maintenance plate mounted on a blue-painted metal surface. The plate is heavily rusted and shows signs of wear. It features embossed text in two lines. The top line reads 'CIE INTLE DES WAGONS-LITS' and the bottom line reads 'ATEL VERS DE PESTSZENTLŐRINC'. To the left of the main text, the number 'W.R.4250' is also embossed. The plate is secured with screws on its left and right sides.

W.R.4250 CIE INTLE DES WAGONS-LITS
ATEL VERS DE PESTSZENTLŐRINC

Az egykori pestszentlőrinci CIWL főműhely – 1949-től a FAÜ főműhelye

Munkában volt még a WR 2502
(kijelölve > WR 4252) és a WR 2501
(kijelölve > WR 4253) amikor a szovjet
hadereg elérte Pestszentlőrincet.

A CIWL hazai üzeme 1947-től ismét
megindult, de 1949-ben
államosították, a Magyarországon
található kocsikat a MÁV vette át.

ad C/1 30/100 1950 T/4

K i m u t a t á s

a vásárolt volt WR étkezőkocsikról.

Sor- szám	Az étkezőkocsi pályaszáma régi	új	Átvételkor az étkezőkocsi állapota	Vételár	Va
1	1872	201	üzemképes		
2	2094	202	"		
3	2115	203	"		
4	2143	204	"		
5	2144	205	"		
6	2203	206	"		
7	2285	207	"		
8	2287	208	"		
9	2354	209	"		
10	2380	210	"		
11	2470	211	"		
12	2059	212	nagy javítás		

dollár

16	2204	216	"	
17	2347	217	"	
18	2109	218	"	
19	2110	219	"	
20	2121 ²¹¹¹	220	"	
21	2501	-	felőpitésre vár	
22	2502	251	"	
23	1878	-	roncs	12.500.-Ft
24	1879	-	"	12.500.-
25	2102	<i>222</i>	"	12.500.-
26	2117	- ^{<i>191</i>}	"	12.500.-
27	2131	-	"	12.500.-
28	<u>2288</u>	- <i>223</i>	"	12.500.-
29	2484	-	"	12.500.-
30	4069	-	"	12.500.-
31	2114	-	"	12.500.-
32	2352	221	"	12.500.-

100.000.-

1916 - CIWL WR 2502

1943 > „WR 4252”

1950 > MÁV WR 251

1959 > MÁV WR 231

1967 > Ye 3505

1970 > Ye 30 55 117 0000-0

1972 > 67 55 99-17 304-3 - 120 km/h

1985 > 30 55 117 2530-4

1988 > 80 55 117 9054-8

1996 > WR 4252 (80 55 117 9019-0)

2017 – jó egészségnek örvend !!!

1967. Április 7.-i „jelentés”

Magyar Államvasutak
Műszaki Kocsiszolgálati Főnökség
Budapest, Nyugati pu.

Tárgy: Kocsi átszámozási jelentés.
Ügyint.: Hoffmann Géza 22-53.

1254/67.

K. P. M. I-7 B-1. osztály.
/: Fodor elvtársnak.:/
Nyilvántartási csop.

B u d a p e s t

Hivatkozva a f. hó 6.-án F o d o r elvtárstól kapott telefoni rendelkezésre jelentjük, hogy pályaudvarunk posta vágányán lévő WR.231 psz. étkezőkocsi számozását és feliratát töröltük, s az Ye. 3505 sz. felfestését aznap elvégeztük.

Átszámozási iv hiányában az elvégzett munkát ilyen formában jelentjük.

B u d a p e s t , 1967, április 7.-én.

Hoffmann Géza

.....
a kocsiszolgálat főnöke.

MÁGYAR ÁLLAMVASUTAK

Műszaki Kocsiszolgálat

Felügy.

67 55 99-17 304-3-ra számozták...

Y. 30 55 117 000-0 (234)
Ye 3501

új prób.
67 55 99 17 304-3

MC 120 lampa.

auto: Lincos

M. S.

Oktató – klubkocsi Tapolcán

Köszönöm megtisztelő figyelmüket !